

ERRATA

Jacek Jakubowski, Rafał Sztencel
 „Rachunek prawdopodobieństwa dla (prawie) każdego” (wyd. I)

Ostatnia aktualizacja: 6 lutego 2004

str.w.	jest	powinno być
		Rozdział 1
20 ¹²	przykładzie 4	przykładzie 5
		Rozdział 2
48 ¹⁴	$P(B_2 B_1 \cap B_2)$	$P(B_3 B_1 \cap B_2)$
52 ⁵	Turnbridge Wells	Tunbridge Wells
		Rozdział 3
62 ⁸	(tw. 1.8.2)	(tw. 1.8.3)
72 ³	tw. 1.4.1	tw. 1.8.6
		Rozdział 4
75 ₁	$X^{-1}((-\infty, b] \setminus (-\infty, b]) =$ $X^{-1}((-\infty, b]) \setminus X^{-1}((-\infty, b])$	$X^{-1}((-\infty, b] \setminus (-\infty, a]) =$ $X^{-1}((-\infty, b]) \setminus X^{-1}((-\infty, a])$
77 ₁	$\mu_X(A_i)$	$\mu_X(A_i)$
80 ⁵	autobus	tramwaj
81 ¹³	$f(x) = \lim_{n \rightarrow 0} \frac{\int_{-\infty}^{x+h} f(s) ds - \int_{-\infty}^x f(s) ds}{h}$	$f(x) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\int_{-\infty}^{x+h} f(s) ds - \int_{-\infty}^x f(s) ds}{h}$
82 ²	$\int_{-\infty}^0 0 dx$	$\int_{-\infty}^0 0 dx$
82 ¹⁰	f_1 lub f_2	f lub f_1
85 ₃	$P(X \in (-\infty, b)) \setminus (-\infty, a]$	$P(X \in (-\infty, b) \setminus (-\infty, a])$
87 ₁	$P(X \in [0, \frac{1}{2}])$	$P(X \in [0, \frac{1}{2}])$
88	rys.: zbędna pionowa kreska	
91 ¹	$t \leq 0$	$t < 0$
91 ⁶	$t \geq 3$	$t > 3$
91 ^{8,9}	$X \leq t^2$	$X^2 \leq t \quad (4 \times)$
91 ¹⁵	$\frac{1}{3}, t \in (0, 1)$	$\frac{1}{3}, t \in (1, 3)$
93 ⁷	$\sum_{n=1}^{\infty} n(1-p)p^{n-1}$	$\sum_{n=1}^{\infty} np(1-p)^{n-1}$
93 ¹³	przysłowową	przysłowiową
96 ₁	$np \sum_{l=0}^{n-1} \frac{(n-1)!}{l!((n-1)-l)!} p^l (1-p)^{n-k}$	$np \sum_{l=0}^{n-1} \frac{(n-1)!}{l!((n-1)-l)!} p^l (1-p)^{(n-1)-l}$
97 ₆	$\sum_{i=1}^n \xi_j \dots (2 \times)$	$\sum_{j=1}^n \xi_j \dots (2 \times)$
99 ₈	twierdzenia 10	twierdzenia 11
100	notka	ma być na lewym marginesie
102 ¹²	stw. 16	stw. 17
103	wykres	funkcja ma być prawostronnie ciągła
103 ₈	stw. 18	stw. 19
105 ₇	w pierwszym tygodniu	w drugim tygodniu
107 _{7,8}	$[c, d] \in [0, 1]$	$[c, d] \subset [0, 1]$

str.w.	jest	powinno być
107 ⁹	z tw. 10 i 21	z tw. 11 i 25
109	notki	mają być na prawym marginesie
109 ₁₅	$x^2 + (3Z^2 + 4) - 3Z = 0$	$x^2 + (3Z^2 + 4)x - 3Z = 0$
109 ₁₃	$x^2 + (6Y + 3) - 1 = 0$	$x^2 + (6Y + 3)x - 1 = 0$
109 ₁₂	$x^2 + (10Y^2 + 5) - (2Y - 1) = 0$	$x^2 + (10Y^2 + 5)x - (2Y - 1) = 0$
110 ¹	z tw. 24	z tw. 25
110 ₆	ma rozkład	ma rozkład $\mathcal{U}[0, 1]$
112 ₈	ze wzoru (3)	ze wzoru (1)
115 ₁₃	wtedy $P(X = k) = (1 - p)^k p$	i $P(Y = k) = (1 - p)^k p$
	Rozdział 5	
121 ₈	$\mu_X(S) = 1$	$\mu_{(X,Y)}(S) = 1$
124 ⁹	$\int \int_{\{x>0, y>0, x^2+y^2<1\}} xy \, dx dy$	$\int \int_{\{x>0, y>0, x^2+y^2<1\}} Cxy \, dx dy$
125 ₉	$P(X = 1, Y > 1000) = \frac{1}{10}(1 - e^{-1000\lambda})$	$P(X = 1, Y > 1000) = \frac{1}{10}e^{-1000\lambda}$
127 ¹²⁻¹⁴	$[1, \infty]$	$[1, \infty) \quad (3 \times)$
127 ¹³	$1 - (1 - y)^2$	$1 - (1 - y/4)^2$
128 ₅	$\sum_{i=1}^n t_i t_j c_{ij} \geq 0$	$\sum_{i,j=1}^n t_i t_j c_{ij} \geq 0$
128 ₁	$\sum_{i,j} t_i t_j \text{cov}(X_i, X_j)$	$\sum_{i,j=1}^n t_i t_j \text{cov}(X_i, X_j)$
129 ⁵	$h(x, y)P(X = x_i, Y = y_j)$	$h(x_i, y_j)P(X = x_i, Y = y_j)$
130 ³	$2 \frac{x^3}{3} \Big _0^1$	$2 \frac{r^3}{3} \Big _0^1$
130 ⁷	wprost ostatniej	wprost do ostatniej
134 ₅	$\mathcal{E}(AX^t B) = A\mathcal{E}(X^t)B$	$\mathcal{E}((AX^t)^t B) = (A\mathcal{E}(X^t))^t B$
138 ₂	o wzroście (X) i wadze (Y)	o wadze (X) i wzroście (Y)
141 ₁₁	X i Y są niezależne	X ₁ i X ₂ są niezależne
149 ₁₃	współczynnik	współczynnikami
	Rozdział 6	
154 ₁₅	$\frac{2y}{(1-x^2)} \mathbf{1}_{(0, \sqrt{1-x^2})}(y)$	$\frac{2y}{1-x^2} \mathbf{1}_{(0, \sqrt{1-x^2})}(y)$
155 ₁₀	$f_Y(x)$	$f_V(x)$
155 ₄	czy wypadł orzeł	czy wypadła reszka
156 ⁴	$\dots = \frac{3}{4}$	$\dots = \frac{1}{2}$
157 ₁	$\sum_j y_j P(Y = y_j X = x)$	$\sum_j y_j P(Y = y_j X = x)$
158 ₂	$\int_{-\infty}^{\infty} x f_{X Y}(x \frac{1}{4}) dx$	$\int_{-\infty}^{\infty} x f_{X Y}(x \frac{1}{2}) dx$
	Rozdział 7	
160 ⁷	(por. tw. 4.1.11)	(por. tw. 4.4.11)
161 ²	Z tw. 6(ii)	Z tw. 10(i)
161 ¹²	$\mathcal{E}(Y X) = \mathcal{E}X$	$\mathcal{E}(Y X) = \mathcal{E}Y$
163 ¹⁵	zad. 6.1.1	przykł. 6.1.1
168 ²	$\mathcal{E}(X - \mathcal{E}X \geq 3\sigma)$	$P(X - \mathcal{E}X \geq 3\sigma)$
172 ¹	nierówności (1)	nierówności (2)
172 ²	7.1.4	7.1.3
173 ₅	w przykładzie 2	w przykładzie 3.2.3
174 ₃	$\{\omega \in \Omega: \left \frac{S_k}{k} - p \right > \varepsilon\}$	$\left\{ \omega \in \Omega: \left \frac{S_k(\omega)}{k} - p \right > \varepsilon \right\}$

str.w.	jest	powinno być
187 ₁₅	$\mathcal{D}^2 X = \sigma > 0$	$\mathcal{D}^2 X = \sigma^2 > 0$
189 ¹⁰	$1 - \Phi(2,182) = 0,138$	$1 - \Phi(1,091) = 0,138$
195 ₁₉	a) stratę	a) zysk
Rozdział 8		
200 ₆	z zad. 5.6.8	ze stw. 4.4.17
203 ₂	$\frac{s(1-s^7)}{6(1-s)}$	$\frac{s(1-s^6)}{6(1-s)}$
215 ⁶	przykłady 2 i 5	przykłady 2 i 3
216 ¹⁴	$M_X(t) = \int_{-\infty}^{\infty} \frac{1}{\sqrt{2\pi}} e^{tx-x^2/2}$	$M_X(t) = \int_{-\infty}^{\infty} \frac{1}{\sqrt{2\pi}} e^{tx-x^2/2} dx$
217 ₁₆	(uwaga c po tw. 5.8.15)	(tw. 5.4.9)
222 ₁₃	$\frac{X_1+\dots+X_n}{\sqrt{n}} \xrightarrow{D} \mathcal{N}(0,1).$	$\frac{X_1+\dots+X_n}{\sqrt{n}} \xrightarrow{D} \mathcal{N}(0,1).$
Dodatek A		
231 ₁₂	drugą i trzecią	drugą
224 _{7,8}	(lub przestrzenia) przestrzenia	(lub przestrzenia)
225 ₇	$A' = (A)'$	$A = (A)'$
Dodatek B		
226 ₁₃	$A \cup B \in \mathcal{F}$	$A \cup B \in \mathcal{A}$
226 ₁₀	$\bigcup_{i=1}^{\infty} A_i \in \mathcal{F}$	$\bigcup_{i=1}^{\infty} A_i \in \mathcal{A}$
233 ₁₄	$V_n^n = C_n^k P_n$	$V_n^k = C_n^k P_k$
233 ₁₂	P_n	P_k
235 ₁₅	$\binom{n - (r_1 + \dots + r_{k-1})}{r_{k-1}}$	$\binom{n - (r_1 + \dots + r_{k-1})}{r_k}$
Dodatek C		
248 ³	$e^{-s} _0^{1/2} = 1 - e^{-1/2}$	$(-e^{-s}) _0^{1/2} = 1 - e^{-1/2}$
252 ₆	$x_g = \inf\{x: y_d(x) < y_g(x)\}$	$x_g = \sup\{x: y_d(x) < y_g(x)\}$
262 ⁶	$h'(x) \cdot (1+x)^\alpha - h(x) \cdot (1+x)^{\alpha-1} = 0$	$h'(x) \cdot (1+x)^\alpha - h(x) \cdot \alpha(1+x)^{\alpha-1} = 0$
Odpowiedzi i wskazówki		
273 ¹³	0,5838	0,597
288 ¹	bezpośrednio ze ze	bezpośrednio ze
288 ₁₂	$t \notin [0, 2]$	$t \notin (0, 2]$
288 ₁₀	$\frac{1}{2}, t \in (0, 1)$	$\frac{1}{2}, t \in [1, 2]$
289 ₁	$\mathcal{E}X = \mathcal{E}(3X - 5)$	$\mathcal{E}Y = \mathcal{E}(3X - 5)$
290 ⁵	$\Delta = (3Z^2 + 4)^2 - (3Z)^2 > 0$	$\Delta = (3Z^2 + 4)^2 + 12Z > 0$
290 ₁₀	$\mathcal{E}(-10Y^2 + 5) = -\frac{20}{\lambda^2} + 5 = \frac{25}{9}$	$\mathcal{E}(-10Y^2 + 5) = -(\frac{20}{\lambda^2} + 5) = -7\frac{2}{9}$
290 _{10,9}	$\mathcal{E}(-2Y - 1) = -\frac{2}{\lambda} - 1 = -\frac{5}{3}$	$\mathcal{E}(-2Y - 1) = -\frac{2}{\lambda} + 1 = \frac{1}{3}$
290 ₆	$0 \leq t \leq 1$	$0 < t < 1$
291 ¹⁰	$\mathcal{E}Y_1^2$	$\mathcal{E}Y_2^2$
291 ¹¹	$\mathcal{D}^2 Y_1$	$\mathcal{D}^2 Y_2$
291 ₁₂	$\begin{cases} P(X^2 > t), & t \in [0, 1) \\ P(X > t), & t \geq 1 \end{cases}$	$\begin{cases} P(X > t), & t \in [0, 1) \\ P(X^2 > t), & t \geq 1 \end{cases}$
292 ₅	$\mathcal{D}^2(2X + 1) + 4\mathcal{D}^2 X = 4\lambda$	$\mathcal{D}^2(2X + 1) = 4\mathcal{D}^2 X = 4\lambda$
293 ₁₂	$\frac{1-e^{-\lambda a}}{a}$	$\frac{1-e^{-\lambda a}}{\lambda}$
293 _{9,10}	Wyprowadzenie [...] oczywiste.	— (usunąć oba wiersze)
296 ₁	przykł. 7	przykł. 8

str.w.	jest	powinno być
297 ⁷	$\mathcal{D}^2(X + Y) = \mathcal{D}^2X + \mathcal{D}^2Y - 2(\mathcal{E}XY - \mathcal{E}X\mathcal{E}Y)$	$\mathcal{D}^2(X + Y) = \mathcal{D}^2X + \mathcal{D}^2Y + 2(\mathcal{E}XY - \mathcal{E}X\mathcal{E}Y)$
297 ¹⁰	$\mathcal{D}^2(X + Y) = \frac{1}{4} + \frac{155}{144} - 2[\frac{1}{6} - \frac{1}{2}(-\frac{1}{12})]$	$\mathcal{D}^2(X + Y) = \frac{1}{4} + \frac{155}{144} + 2[\frac{1}{6} - \frac{1}{2}(-\frac{1}{12})]$
299 ₅	$\mathcal{D}^2X = \int_{-1}^1 x^2 \cdot \frac{1}{2} \cdot \frac{x^3}{3} \Big _{-1}^1 = \frac{1}{3}$.	$\mathcal{D}^2X = \int_{-1}^1 x^2 \cdot \frac{1}{2} dx = \frac{1}{2} \cdot \frac{x^3}{3} \Big _{-1}^1 = \frac{1}{3}$.
302 ¹	$P(Z \leq t) = (1 - e^{-\lambda t})(1 - e^{\lambda t/2})$	$P(Z \leq t) = (1 - e^{-\lambda t})(1 - e^{-\lambda t/2})$
305 ₁₀	$\mathcal{E}(Y X = 0)$	$\mathcal{E}(Y X)$
305 ₁₆	$\mathcal{D}^2X + Y$	$\mathcal{D}^2(X + Y)$
Wykaz ważniejszych oznaczeń		
329 ₁₄	$f(t^+0$	$f(t^+)$
329 ₆	... jesgo	... jego
330 ₁₀	o średniej a	o średniej m

Uwagi. a) 91¹: poprawka nie jest konieczna, ale bardziej eleganckie jest rozpatrywanie wykluczających się przypadków $t < 0$ i $t \geq 0$,

b) 91¹⁵: w ten sposób gęstość nie została określona w trzech punktach. Można ją tam określić dowolnie (por. przykł. 4.1.13).

c) 288₁₂: niezdefiniowanie gęstości w jednym punkcie nie jest w zasadzie błędem (patrz wyżej).

Przytłaczająca większość błędów została znaleziona przez studentów Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego, którym serdecznie dziękujemy. Na kolejnych stronach zamieszczamy dokładniejsze dane, które prowadzą do uogólnienia zadania 7.4.3 o korektorach i być może — do oszacowania, ile błędów naprawdę zawiera książka.

Pierwsza tabela zawiera dane o liczbie błędów, znalezionych przez poszczególne osoby, druga — wykazy osób, które odnalazły poszczególne błędy.

AC	Anna Cekała	1
AG	Adam Gephard	2
AJ	Agnieszka Juś	11
AM	Aleksandra Miąsek	1
AP	Agnieszka Piętka	11
APo	Agnieszka Postępska	4
AS	Agnieszka Strużyńska	1
AZ	Agnieszka Zoń	1
EB	Eliza Barszcz	2
ES	Elżbieta Stępień	7
EZ	Ewelina Zajączkowska	1
IA	Iwona Anioł	6
IK	Izabela Kozakiewicz	11
JJ	Jacek Jakubowski	1
JK	Jakub Kościelski	1
JS	Justyna Szymanek	2
KR	Katarzyna Rosiak (Matematyka, UŁ)	18
ŁL	Łukasz Lech	1
MC	Monika Chodorska	11
MCh	Michał Charon	24
MR	Maciej Respondek	1
MD	Magdalena Domagalik	2
MG	Magdalena Gajek	2
MJ	Małgorzata Janowitz*	2
MK	Magdalena Kolczyńska	5
MM	Marcin Michalski	1
MN	Mariusz Nowak	1
MŚ	Małgorzata Ścibiorek	2
MW	Magdalena Wereda	2
MZ	Marta Zych	7
MZi	Marek Ziętek	1
PD	Paweł Dadura	1
PE	Paweł Elert	2
PK	Paweł Krogulski	6
PW	Przemysław Witrowy	1
RŁ	Rafał Łączyński (Socjologia, UW)	5
RS	Rafał Sztencel	9
SR	Sławomir Rymaszewski (PW)	1
SRm	Szczepan Ruman	1
SU	Szymon Urbański	3
TP	Tomasz Pasternak	1
WK	Wojciech Kulka (PW)	1

*W tym errata do erraty (289¹).

str.w.	kto znalazł	str.w.	kto znalazł
20 ¹²	KR	155 ₁₀	AJ, IK
48 ¹⁴	SU	156 ⁴	PE
52 ₅	ŁL	157 ₁	MG
62 ⁸	KR	158 ₂	IK
72 ³	KR	160 ⁷	KR
75 ₁	AP, MC, APo, AJ	161 ¹²	MCh
77 ₁	AG	161 ₂	KR, RS
80 ⁵	KR	163 ¹⁵	EB, JS
81 ¹³	SR, PD	168 ²	AM
82 ²	MŚ, MN, MR	172 _{1,2}	KR
82 ¹⁰	RŁ	173 ₅	KR
85 ₃	SRm	174 ₃	KR
87 ₁	AJ	187 ₁₅	MK, ES, MZ, TP
88	RS	189 ¹⁰	AC, EZ
91 ¹	AP, MC	195 ¹⁹	IK
91 ⁶	APo, AJ	200 ₆	KR
91 ^{8,9}	AP, MC	203 ₂	RS
91 ¹⁵	AP, MC, APo, AJ	216 ¹⁴	PE
93 ⁷	MCh	215 ⁶	RS
93 ¹³	AP, MC	217 ₁₆	KR
96 ¹	KR, MCh	222 ₁₃	RS
97 ₆	KR	224 _{7,8}	MCh
99 ₈	AJ, SU, AP, MC	225 ₇	MCh
100	AP, MC, RS	226 _{10,13}	KR, MCh
102 ¹²	SU, AP, MC	231 ₁₂	MZi, RS
103	MCh	233 ₁₄	RŁ
103 ₈	AP, MC	233 ₁₂	RŁ
105 ₇	WK	235 ₁₅	MCh, RS
107 ⁹	RŁ	248 ³	KR
107 _{7,8}	RS	252 ₆	KR
109	AP, MC, RS	262 ⁶	RS
109 ₁₅	IA, MK, ES, MZ, PK, IK	273 ¹³	RS
109 ₁₃	IA, MK, ES, MZ, PK, IK	288 ¹	MCh
109 ₁₂	IA, IK	288 ₁₂	RŁ
110 ¹	MCh	288 ₁₀	MŚ, AP, MC
110 ₆	IA, MK, ES, MZ, PK	289 ₁	AJ
112 ₈	AJ	290 ⁵	MCh
115 ₁₃	AJ	290 ₁₀	IA, MK, ES, MZ, PK
121 ₈	PW	290 _{10,9}	IA, MK, ES, MZ, PK
124 ⁹	MD	290 ₆	RS
125 ₉	APo	291 ₁₂	AS, MW, MCh
127 ¹³	ES, MZ, MCh	291 ^{10,11,13}	MCh
127 ¹²⁻¹⁴	AP, MC	292 ₅	EB
128 ₅	KR	293 _{9,10,12}	IK
128 ₁	KR	296 ₁	IK
129 ⁵	MCh	297 ^{7,10}	MCh
130 ^{3,7}	MCh	299 ₅	AJ, IK
134 ₅	MCh, JJ	302 ¹	PK, MCh
138 ₂	MD	305 ₁₀	AJ, AZ
141 ₁₁	JK	305 ¹⁶	IK
149 ₁₃	MJ	329 ₆	JS
154 ₁₅	MCh	329 ₁₄	MG
155 ₄	AG	330 ₁₀	MM